

ความต้องการครูและความสามารถในการผลิตครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทย

[A STUDY OF DEMAND AND SUPPLY OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS IN THAILAND]

โดย

น.ส. อุบลรัตน์ รัตนจารักษ์ ค.บ.

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิจัยการศึกษา

พ.ศ. 2511

008607

118529822

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเทคโนโลยีบัณฑิตวิทยาลัย เป็นส่วน
ประกอบการศึกษาคณะระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ดร. วิจิตร ศรีสอาด

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง : ความต้องการครูและความสามารถในการผลิตครูระดับชั้นมัธยมศึกษา
ของประเทศไทย

ผู้วิจัย : น.ส. ชุมนฤดี รัตนจารภ

แผนกวิชา : วิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ควบคุมการวิจัย : ดร. วิจิตร ศรีสอน

วัน, เดือน, ปี : 24 พฤษภาคม 2511

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความต้องการครูมัธยมศึกษาในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้งในด้านจำนวนครู และวิชาที่ครูเหล่านั้นสอน
2. ศึกษาความสามารถในการผลิตครูมัธยมศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ว่า เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของประเทศหรือไม่ เพียงใด
3. ประมวลข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันฝึกหัดครู เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการผลิตและปรับปรุงครูมัธยมศึกษาตามความต้องการของประเทศ

วิธีการวิจัย

ข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาทั้งชายสามัญและชาย อาชีพยอนหลัง 5 ปี จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่พยากรณ์จากประชากรกลุ่มอายุ 15-19 ปี ตาม วิธีประมาณการซึ่งดีที่สุด และจำนวนครูมัธยมศึกษาที่สถาบันฝึกหัดครูผลิตได้ และที่คาดว่าจะผลิต ได้ในอนาคต ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ประมวลจากเอกสารและโครงการวิจัยของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สภาการศึกษาแห่งชาติ สำนักวางแผนการศึกษา กระทรวง- ศึกษาธิการ และคณะกรรมาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การคำนวณจำนวนครูที่โครงการเพิ่ม ขึ้นอาศัยข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวเป็นเกณฑ์ สูตรที่ใช้คำนวณ มีดังนี้

$$\text{จำนวนครูที่โครงการ} = \frac{\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์}}{\text{อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน} \times \text{จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์}}$$

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า การผลิตครูมัธยมศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ คือ ผลิตได้ประมาณ 55.64 % ของจำนวนครูที่ความต้องการในปีการศึกษา 2514 แต่เปอร์เซ็นต์ของจำนวนครูมัธยมศึกษาที่ผลิตได้ในช่วงปี 2510-2514 ก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนอาจจะเป็นที่หวังได้ว่าเมื่อสถาบันฝึกหัดครูที่จะเปิดเพิ่มขึ้น ผลิตครูได้ตามโครงการ ปีการศึกษา 2514 และครูมัธยมศึกษาอาจจะหมดไป

Thesis Title : A Study of Demand and Supply of Secondary School
Teachers in Thailand
Name : Miss Unridee Ratanajarn
Department : Educational Research
Advisor : Dr.Vichit Srisa-an
Date : May 24, 1968

ABSTRACT

Statement of the Problem

The study purports to assess the demand and supply of secondary school teachers during the Second Economic and Social Development Plan [1967-71]. An attempt is made in this research endeavor to :-

1. Estimate the demand for secondary school teachers of various subjects during the academic years of 1967-1971.

2. Investigate a productive capability of the existing teacher-training institutions in order to determine whether they can supply sufficient number of secondary school teachers required to meet the anticipated increase in pupil enrolments during the Plan period.

3. Provide suggestive guidelines and possible courses of actions for the teacher-training institutions to be incorporated into their future planning.

Methods and Procedures

The preliminary data utilized to estimate supply and demand for secondary school teachers were gathered from the documents and research reports issued by the National Economic Development Board, Educational Planning Office, National Statistical Office, and the National Education Council. These data included the enrolment projections based on the best estimate method and past trend, the anticipated supply of teachers during the Plan, and the secondary school curricula-- both academic and vocational. On the basis of the obtained data, the demand for secondary school teachers of various subjects was then computed, using the following formula:

Required number of teacher =
$$\frac{\text{Number of students} \times \text{Number of hours per week}}{\text{Pupil - Teacher Ratio} \times \text{Teaching load}}$$

for each subject

Major Findings

It was found that during the Second Plan the anticipated supply of secondary teachers is insufficient to meet the anticipated increase in enrolments of pupils. A deficit of about 45 % of the required number of secondary school teachers is projected in 1974. It is likely, with the inception of five new degree-granting teacher - training institutions, that this deficit may be eliminated during the 1970's.

กติกกรมประกาศ

การทำวิทยานพนษครงนี้สำเร็จได้ด้วยดี ก็เพราะยูเขียนไกรกับความช่วยเหลือจาก
คร. อารี สันตวิ ในการวางแผนงานเบื้องต้นของการทำวิทยานพนษ และ คร. วิจิตร
ศรีสอาน ซึ่งไกรพารบเป็นผู้ควบคุมทำวิทยานพนษตอจาก คร. อารี สันตวิ ซึ่งทองไป-
ราชการต่างประเทศ หงยงไคให้คำแนะนำและช่วยแกไขอุปสรรคตาง ๆ ด้วยดีเป็นอยางยง
ตลอดมา นอกจากนั้นยูเขียนยงไกรกับความช่วยเหลือเป็นอยางดีจาก รองศาสตราจารย์
คร. จรูญทัศน์ ทุกกะมาน อาจารย์ ปรีดา บุญชูศิริ และเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนของวิทยาลัย
วิชาการศึกษาทง 3 แห่ง ยูเขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาไกรบ จึงขอกราบขอบพระคุณ
ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนฤติ รัตนจารย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บท	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตและวิธีการวิจัย.....	6
ความจำกัดของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความ.....	10
2 โครงการและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้.....	12
การมัธยมศึกษา การวางแผนกำลังคนและการศึกษาในประเทศไทย..	12
โครงการมัธยมแบบประสม.....	20
การสามะโนโรงเรียนและสามะโนครู ปี 2507.....	26
โครงการผลิตครูของสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	42
ชนิดของข้อมูล.....	42
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลของการวิจัย.....	45
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	66
ภาคผนวก.....	71
บรรณานุกรม	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การพยากรณ์จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่เพิ่มขึ้นเป็นรายปี ตามความ ต้องการกำลังคน พ.ศ. 2508-2529.....	13
2	การพยากรณ์จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามกลุ่มอายุของประ ชากร พ.ศ. 2503-2529.....	15
3	การพยากรณ์จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามแนวโน้มในคดีศ พ.ศ. 2508-2529.....	17
4	การพยากรณ์จำนวนนักเรียนตามวิธีประการซึ่งดีที่สุด.....	19
5	ปริมาณครูสายวิชาสามัญที่โรงเรียนมัธยมแบบประสมต้องการในระหว่าง ปี 2509-2515.....	25
6	จำนวนครูจำแนกตามวุฒิ เทศ และประเภทโรงเรียน.....	26
7	จำนวนครูจำแนกตามอายุเพศ และประเภทโรงเรียน.....	27
8	จำนวนครูจำแนกตามสภาพการทำงานและประเภทโรงเรียน.....	28
9	การแจกแจงชั่วโมงสอนของครูจำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	29
10	จำนวนครูที่ออกจากรโรงเรียนจำแนกตามเหตุผลที่ออกและประเภท โรงเรียน.....	30
11	จำนวนครูที่ออกไปจากรโรงเรียนจำแนกตามอายุและประเภทโรงเรียน.....	31
12	จำนวนครูที่ออกจากรโรงเรียนจำแนกตามวุฒิและประเภทโรงเรียน.....	32
13	จำนวนครูโรงเรียนมัธยมวิสามัญทั้งหมดและที่เป็นครูปริญญา แยกตาม ภาคการศึกษา.....	33
14	จำนวนนิสิตที่จะมีในระดับปริญญาต่าง ๆ ในระยะโครงการพัฒนา- การเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2510-2514.....	35

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
33	จำนวนครูที่ของการเพิ่มสำหรับมัธยมศึกษาแต่ละระดับ.....	57
34	จำนวนครูระดับมัธยมศึกษาที่ผลิตได้ในปี 2510 แยกตามสาขาวิชา.....	59
35	จำนวนที่ผลิตสาขามัธยมศึกษาที่คาดว่าจะผลิตได้ตามโครงการผลิตครู 5 ปี	60
36	การเปรียบเทียบจำนวนครูมัธยมศึกษาที่ของการและที่ผลิตได้ตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2510.....	61
37	การเปรียบเทียบจำนวนครูระดับมัธยมศึกษาที่คาดว่าจะผลิตได้กับจำนวนที่ผลิตได้จริง ของสถาบันฝึกครูต่าง ๆ ปีการศึกษา 2510.....	63
38	การเปรียบเทียบความต้องการและความสามารถในการผลิตครูระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2510-2514.....	64
39	จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2504.....	72
40	จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2505.....	73
41	จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2506.....	74
42	จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2507.....	75
43	จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2508.....	76
44	จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาแยกตามระดับชั้นและปีการศึกษา.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	จำนวนนิสิตที่จะสำเร็จการศึกษาในระยะโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2510-2514.....	36
16	จำนวนนักศึกษาภายนอกที่จะมีในระยะโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม พ.ศ. 2510-2514.....	37
17	จำนวนนักศึกษาภายนอกที่จะสำเร็จในระยะโครงการพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2510-2514.....	37
18	การประเมินผลการผลิตครูระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2510-2514.....	39
19	จำนวนนักศึกษาภายในที่จะรับและบัณฑิตที่จะผลิตได้.....	40
20	จำนวนนักศึกษาภายนอกที่จะรับและบัณฑิตที่จะผลิตได้.....	41
21	การพยากรณ์จำนวนนักเรียนตามวิสัยประมาณการจังหวัดสท.....	45
22	จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาแยกตามระดับชั้นและปีการศึกษา คิดเป็นเปอร์เซ็นต์.....	46
23	จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามระดับชั้น.....	47
24	จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	47
25	จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	48
26	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ.....	49
27	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์.....	50
28	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกศิลป์.....	51
29	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นสายอาชีพ.....	52
30	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ.....	53
31	จำนวนครูมัธยมศึกษาที่ต้องการเพิ่มทั้งหมดไม่แยกสายวิชา.....	54
32	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสำหรับระดับมัธยมศึกษาแยกตามสายวิชา....	56